

Sygn. akt II KO 32/22

POSTANOWIENIE

Dnia 14 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 14 kwietnia 2022 r.
wniosku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 22 lutego 2022 r., sygn. akt IV K (...),
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu

p o s t a n o w i ł

**uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania
Sądowi Okręgowemu w S.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w L. wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S., w trybie art. 37 k.p.k., sprawy I. S. oraz jedenastu współoskarżonych wymienionych w postanowieniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie. Wskazać należy, że instytucja określona w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępnie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wystąpienie tego rodzaju sytuacji może wynikać ze stanu zdrowia oskarżanego, umożliwiającego mu efektywny udział w postępowaniu prowadzonym przed sądem właściwym

miejscowo do rozpoznania sprawy i możliwości prowadzenia tego postępowania z udziałem oskarżonego przed innym sądem – zarówno wówczas gdy ustalony i potwierdzony zły stan zdrowia oskarżonego w ogóle wyklucza możliwość jego uczestnictwa w procesie przed sądem miejscowo właściwym, odległym od miejsca zamieszkania oskarżonego, jak i wtedy gdy ocena stanu zdrowia nie jest aż tak kategoryczna, ale kondycja zdrowotna oskarżonego znacznie utrudnia jego obecność na rozprawie w tym sądzie, ze względu na narażanie zdrowia i życia na poważne niebezpieczeństwo. Podkreśla się przy tym, iż prawo uczestniczenia i aktywnego brania udziału w swoim własnym procesie stanowi jedno z podstawowych praw oskarżonego w demokratycznym państwie prawa i powinno ono dążyć do zapewnienia efektywnej realizacji tego uprawnienia, nawet gdy konieczne jest odstępianie od ogólnej właściwości miejscowej sądu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 lutego 2022 r., IV KO 2/22; z dnia 15 grudnia 2021 r., V KO 86/21; z dnia 20 kwietnia 2021 r., IV KO 41/21; z dnia 21 lipca 2011 r., III KO 51/11; z dnia 12 sierpnia 2008 r., II KO 50/08).

Sytuacja taka zachodzi w sprawie objętej wnioskiem. Jak wynika z opinii powołanego biegłego lekarza neurologa, mimo braku bezwzględnych przeciwwskazań do odbywania przez oskarżoną podróży koleją do L., ze względów medycznych wskazane jest umożliwienie jej udziału w procesie bliżej miejsca zamieszkania. Ma to tym większe znaczenie, że z tych samych względów wskazane jest ograniczenie czasu trwania rozprawy do 1,5 – 2 godzin. Patrząc z tej perspektywy na sytuację oskarżonej deklarującej osobisty udział w rozprawie, zapewnienie jej realnej możliwości korzystania z tego prawa przemawia za zastosowaniem instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k. i przekazaniem sprawy do rozpoznania – utworzonemu z dniem 1 kwietnia 2022 r. – Sądowi Okręgowemu w S., którego siedziba znajduje się najbliżej miejsca zamieszkania oskarżonej.

Sąd Najwyższy nie traci z pola widzenia tego, że o ile w przypadku oskarżonych J. S. oraz U. D. potrzeba łącznego rozpoznawania ich spraw ze sprawą oskarżonej I. S. jest oczywista, o tyle związek jej sprawy ze sprawami pozostałych oskarżonych nie wydaje się być tego rodzaju, aby wykluczać odrębne ich rozpoznanie. Niemniej jednak, uwzględniając dotychczasowe stanowisko procesowe wymienionych oskarżonych, nie wydaje się celowym i racjonalnym, aby

choćby w sytuacji konieczności przesłuchania w charakterze świadka I. S., czy też w takim samym charakterze pozostałych oskarżonych, ich sprawy były rozpoznawane w wielu postępowaniach prowadzonych przez sądy miejscowo właściwe w różnych rejonach kraju.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.